Kladenie rúk

Category: počiatky učenia o Kristu
written by Drahoslav Vajda | 1. júla 2026

Podľa Listu Židom 6:1-2 patrí *kladenie rúk* spolu s ďalšími piatimi vymenovanými „témami“ do počiatkov učenia o Kristovi. Pretože Písmo označuje týchto šesť učení za počiatok alebo základ, znamená to, že všetky by mali byť samozrejmou výbavou ako biblických zborov, tak aj biblických veriacich, a to nielen čo sa týka poznania, ale aj praxe života v posvätení[Aa)-b)].

Akt pomenovaný: kladenie rúk

Kladenie rúk je akt, v ktorom jeden kladie s istým duchovným zámerom svoje ruky na druhého. Bežne je tento akt sprevádzaný modlitbou alebo prorockým slovom.

V biblickom pohľade kladenie rúk s duchovným zámerom môže znamenať:

1. Ten, kto kladie ruky, môže prenášať duchovnú autoritu alebo požehnanie na toho, na koho kladie ruky.

2. Môže tým ísť o verejné uznanie, že ten, na koho sú kladené ruky, už prijal od Boha nejaké duchovné požehnanie, poverenie alebo autoritu.

3. Kladením rúk môže byť ten, na koho sa ruky kladú, verejne zverený Bohu na nejakú zvláštnu úlohu alebo službu.

Kladenie rúk bolo praxou prítomnou v Božom ľude už od najstarších dôb. Pripomenieme si tento fakt ako zo starozákonnej, tak aj z novozákonnej doby.

Kladenie rúk v Starom zákone

Podľa 1. knihy Mojžišovej 48 priviedol Jozef svojich dvoch synov k Jakobovi, aby ich požehnal. Jakob položil svoju pravú ruku na mladšieho Efraima namiesto na prvorodeného Manassesa, na ktorého položil svoju ľavú ruku. Takto požehnal oboch svojich vnukov, ale väčšie požehnanie dal mladšiemu Efraimovi a menšie staršiemu (prvorodenému) Manassesovi. Jakob udelil požehnanie obom vnukom tým, že položil svoje ruky na ich hlavy. Toto požehnanie udelené kladením rúk sprevádzalo aj prorocké slovo.

V 4. knihe Mojžišovej je opísaná situácia s ustanovením Jozuu nad Izraelom, keď sa už Mojžišova služba blížila ku koncu. Vtedy Mojžiš prosil Hospodina,

aby Izraelovi ustanovil nového vodcu (4. Mojžišova 27:15-17). Hospodin jeho prosbu vypočul, vybral si Jozuu a určil aj spôsob, ako má byť nový vodca ustanovený (verše 18-21). Mojžiš poslúchol a urobil tak, ako mu Hospodin prikázal (22-23). Postavil Jozuu pred kňaza Eleazára a celú obec Izraelovu a potom položil na neho svoje ruky. Výsledok tohto aktu je zapísaný v 5. knihe Mojžišovej 34:9 *„A Jozua, syn Núnov, bol plný ducha múdrosti, lebo Mojžiš vzložil svoje ruky na neho, a poslúchali ho synovia Izraelovi a činili tak, ako prikázal Hospodin Mojžišovi.*“

Akt kladenia rúk Mojžiša na Jozuu mal veľký význam ako pre samého Jozuu, tak aj pre celú obec Izraela. Týmto aktom sa stalo, že Mojžiš preniesol na Jozuu časť svojej múdrosti a slávy, ktorú on sám dostal od Boha. Ďalej týmto aktom Mojžiš verejne oznámil a potvrdil, že Boh ustanovil Jozuu za nového vodcu nad Izraelom, ktorý má byť jeho nástupcom.

Ďalší príklad kladenia rúk je zapísaný v 2. knihe Kráľov 13:14-25. V tomto príbehu Elizeus položil svoje ruky na ruky kráľa Joasa. Elizeus týmto potvrdzoval, že Boh ustanovil Joasa za kráľa, za vodcu, ktorý mal priniesť Izraelovi vyslobodenie spod vlády Sýrie. Položením rúk Elizeus preniesol na Joasa Božiu múdrosť a autoritu, ktorú Joas potreboval na vyslobodenie Božieho ľudu z rúk nepriateľa. Toto kladenie rúk bolo sprevádzané aj prorockým slovom (koľko ráz kráľ porazí Sýrčanov a že nebudú úplne zničení).

Kladenie rúk v Novom zákone

1. *Prvá zmienka*

Novozákonné písma sa o kladení rúk zmieňujú prvýkrát v evanjeliu podľa Marka. Pán Ježiš Kristus, keď na konci svojej pozemskej služby dáva svojim učeníkom záverečné poverenie ísť po svete a kázať evanjelium, spomína kladenie rúk na chorých ako súčasť znamení, ktoré budú sprevádzať uverivších. Toto poverenie je zapísané v texte Marek 16:17-18 a kladenie rúk je konkrétne uvedené vo verši 18: *„V mojom mene… na chorých budú vzkladať ruky, a budú sa mať dobre.*“ (t.j. nemocní budú uzdravení).

2. *Naplnenie Svätým Duchom*

V Písme sa výraz „byť naplnený Svätým Duchom“ používa na vyjadrenie dvoch rozdielnych skutočností. Jednak pre *naplnenie* Svätým Duchom, ako synonymický výraz pre krst vo Svätom Duchu, ako to bolo na Letnice (Skutky 2:4) a pri krste vo Svätom Duchu apoštola Pavla (Skutky 9:17). A jednak pre *následné napĺňanie* Svätým Duchom, ako píše Pavol tým, ktorí vo Svätom Duchu už boli pokrstení: „A neopíjajte sa vínom, v ktorom je prostopaš, ale *buďte plnení* Duchom“ (Efezským 5:18). Peter *bol zrazu naplnený* Svätým Duchom (Skutky 4:8), pričom pokrstený vo Svätom Duchu bol už predtým (Skutky 2). Rovnako aj Pavol (Skutky 13:9). Takéto naplnenie sa udialo aj pri zhromaždení učeníkov, ako je to opísané v Skutkoch 4:31.

Tieto dva druhy naplnenia Svätým Duchom je potrebné odlišovať, inak by sme

došli k nesprávnemu chápaniu *krstu vo Svätom Duchu* (článok *Krst Svätým Duchom*).Rozdiel medzi naplnením Svätým Duchom v zmysle pokrstenia vo Svätom Duchu a následnými naplneniami Svätým Duchom v zmysle zmocnenia najlepšie vyniká porovnaním veršov Skutky 9:17 a 13:9.

Cirkev v Jeruzaleme bola prenasledovaná a učeníci sa rozpŕchli, okrem apoštolov, na rôzne strany a zvestovali Božie slovo. Filip zišiel do mesta Samárie a tam zvestoval Krista (Skutky 8:5). Keď počuli apoštolovia, že v Samárii prijali Božie slovo, poslali k nim Petra a Jána, ktorí, keď tam prišli, modlili sa za nich, žeby dostali Svätého Ducha, lebo ešte nebol zostúpil na niktorého z nich (Skutky 8:14-16). Apoštol Peter a Ján „*Vtedy skladali na nich ruky, a dostávali* [Samaritáni] *Svätého Ducha*“ (Skutky 8:17). Vo verši 18 je zapísané, že čarodejník Šimon videl a pochopil, že *kladením rúk apoštolov dáva sa Svätý Duch*. Na to, aby bol veriaci pokrstený vo Svätom Duchu, nie je v súčasnosti potrebné, aby boli na neho kladené ruky. Viac o tejto udalosti sme už písali v článku *Je každý veriaci pokrstený vo Svätom Duchu?* a tiež pozri Galatským 3:2 a 5.

Samostatný prípad tvorí pokrstenie apoštola Pavla do Svätého Ducha. V Damašku bol nejaký učeník, menom Ananiáš, ktorému riekol Pán vo videní, aby vyhľadal Saula menom Tarzenského (Skutky 9:10-16; neskôr menom apoštol Pavol). „Vtedy odišiel Ananiáš a vošiel do domu *a položiac na neho ruky povedal*: Saule, bratu, Pán ma poslal, Ježiš, ktorý sa ti ukázal na ceste, ktorou si išiel sem, *aby si prezrel a bol naplnený Svätým Duchom*.“(Skutky 9:17). V tomto prípade Boh prostredníctvom úkonu kladenia rúk učeníkom Ananiášom oddelil Pavla do služby apoštolstva medzi pohanmi (Skutky 9:15), pričom Pavol bol uzdravený zo slepoty (ktorou bol ranený, keď sa mu zjavil Pán Ježiš) a bol pokrstený vo Svätom Duchu. V tomto prípade na Pavla kládol ruky bežný učeník. Bol to jeden z učeníkov, príslušníkov miestneho spoločenstva veriacich v Pána Ježiša. Bol však vedený Pánom, aby položil ruky na toho, ktorého si Boh vyvolil na službu zvestovania evanjelia pohanom.

Podobná situácia ako v Samárii bola aj v Efeze (Skutky 19:1-7). Apoštol Pavol stretol učeníkov, ktorí poznali len krst Jána Krstiteľa. Pavol im zvestoval evanjelium Pána Ježiša a položil na nich ruky. Následne boli všetci títo učeníci naplnení Svätým Duchom (pokrstení vo Svätom Duchu). O tejto situácii sme písali vo vyššie citovanom článku *Je každý veriaci pokrstený vo Svätom Duchu?* v bode 3.

Opätovné napĺňanie Svätým Duchom je iná skutočnosť ako krst vo Svätom Duchu, ako sme to už vysvetlili. Na následné napĺňanie Svätým Duchom nie je potrebné kladenie rúk jedného učeníka na druhého. Boh sám naplnením Svätým Duchom špeciálne zmocňuje učeníkov na nejakú konkrétnu službu či pri nejakej špeciálnej príležitosti (Peter a Skutky 4:8); Pavol a Skutky 13:9). Zároveň platí, že aj sami učeníci sú neustále zodpovední za to, aby žili svoj duchovný život tak, aby boli plnení Svätým Duchom (Efezským 5:18).

3. *Udelenie duchovných darov*

V Písme vidíme, že apoštoli a starší udeľovali učeníkom dary milosti či duchovné dary kladením rúk. Tak to ukazuje Písmo v 1. liste Timoteovi 4:14,

kde Pavol píše Timoteovi: „*Nezanedbávaj daru milosti, ktorý je v tebe a ktorý ti je daný proroctvom so vzkladaním rúk starších zboru*.“ Túto duchovnú skúsenosť/udalosť mu pripomína aj v 2. liste Timoteovi 1:6 slovami: „*A pre tú príčinu ťa upomínam, aby si roznecoval dar Boží, ktorý je v tebe, daný ti vložením mojich rúk*.“

V Liste Rímskym 1:11-12 Pavol píše, že jeden z dôvodov, prečo túžil navštíviť veriacich v Ríme bolo, aby im mohol udeliť *nejaký dar milosti*. Udelenie duchovného daru malo v nich spôsobiť *upevnenie a potešenie vo viere*. Podobne Pavol píše aj do Korintu, že vždycky ďakuje Bohu za to, že nemajú nedostatku v niktorom dare milosti (1. Korintským 1:4-8) a predovšetkým, že *v Kristu Ježišovi sú obohatení všetkým, každým slovom i každou známosťou*. Z listov apoštola Pavla veriacim v Korinte môžeme tejto pasáži rozumieť tak, že duchovné dary im boli udelené prostredníctvom Pavlovej služby. Pritom duchovné dary sú Božou výbavou.

Timoteus prijal duchovný dar. Písmo neoznamuje, o aký dar ide. Tento duchovný dar bol Timoteovi udelený aktom kladenia rúk staršími zboru a Pavlom. Môžeme sa domnievať, že Pavol a starší zboru kládli ruky na Timotea spoločne.

Okrem toho Písmo zjavuje, že udelenie príslušného duchovného daru Timoteovi bolo dané cez proroctvo (…*ti je daný proroctvom*). To vedie k záveru, že prostredníctvom proroctva bola Timoteovi zjavená Božia vôľa udeliť mu príslušný dar a udelenie tohto daru bolo potom uskutočnené aktom kladenia rúk Pavla a starších na Timotea. Akt kladenia rúk bol prostriedkom, ako sa Boží dar stal v živote Timotea skutočnosťou. Timoteovi zrejme Boh zveril poslanie, službu, na naplnenie ktorej potreboval duchovný dar a ten mu bol udelený prostredníctvom kladenia rúk.

Pavol Timotea povzbudzuje, aby vytrval v službe, ktorá mu bola zverená a v ktorej mal určite mnoho bojov a námahy. Povzbudzuje ho vo vytrvaní tým, že mu pripomína dar, ktorý dostal prorockým slovom a kladením rúk. Domnievame sa, že týmto chce Timoteovi pripomenúť, že jeho služba je skutočne Božím ustanovením a poverením, a preto sa nemá obávať a má v nej zotrvať, nech by okolnosti boli akokoľvek nepriaznivé. Týmto Pavol zdôraznil a podčiarkol dôležitosť kladenia rúk ako Bohom daný akt, ktorým sa ustanovuje a potvrdzuje služba, resp. autorita toho, na koho sú ruky kladené.

4. *Vyslanie a ustanovenie služobníkov*

Pod vyslaním a ustanovením služobníkov budeme rozumieť činnosť, ktorú zbor vykonáva smerom navonok a vo svojom vnútri. Príkladmi takéhoto ustanovenia služobníkov s kladením rúk sú: vyslanie evanjelistu, vyslanie misijného pastora pri zakladaní zborov či ustanovenie starších v zbore.

a) *V prvom prípade ide o vysielanie služobníkov z miestneho zboru.*

Príkladom tohto je zbor v Antiochii a situácia zapísaná v knihe Skutky 13:1-4. Tento zbor je v Novom zákone aj príkladom, ako má vyzerať spravovanie zboru. V uvedenej pasáži čítame, že tam boli služobníci označení ako proroci

a učitelia. Boli nimi: *Barnabáš*, *Šimon*, zvaný Niger, *Lucius Cyrenenský*, *Manahen* a *Saul*. V zbore sa postili a Svätý Duch im povedal: „*Nože mi oddeľte Barnabáša a Saula ku dielu, ku ktorému som ich povolal.*“ (verš 2). Ako reagovalo vedenie zboru na tento pokyn Svätého Ducha? Poslúchli a urobili tak, a (3) „*keď sa boli postili, pomodlili sa a položili na nich ruky a prepustili ich.*(4) *A oni* [Barnabáš a Saul] *teda súc vyslaní od Svätého Ducha prišli dolu do Seleucie a odtiaľ sa odplavili na Cyprus*.“ Vyslanie Barnabáša a Pavla zo zboru na konanie úlohy, ktorú im určil Boh, bolo sprevádzané pôstom, modlitbou a zavŕšené kladením rúk.

Úloha, ktorú mali Barnabáš a Pavol vykonať, sa v dnešnej dobe označuje slovom *misia*, *misijná služba* či *práca*. Pracovníci, ktorí túto činnosť vykonávajú, sú označení pomenovaním *misionári*[B]. V Novom zákone je však pre takýchto pracovníkov použité označenie *apoštoli*. Tak to bolo aj v prípade Barnabáša a Pavla (Skutky 14:4 a 14), pričom obaja sú v Skutkoch 13:1 zahrnutí do skupiny, ktorá je označená ako „proroci a učitelia“. Slovo *apoštol* znamená *vyslaný* (*poslaný* alebo aj *posol*)[B]. Tento titul, označenie *apoštol*, bol pre Barnabáša a Pavla používaný po tom, ako boli zo zboru v Antiochii *vyslaní* (*poslaní*) do okolitých krajín šíriť evanjelium.

Pôvodný význam slova *misionár* môžeme chápať rovnako ako *apoštol*, teda *vyslaný* (*poslaný, posol*). V súčasnej dobe je však pre služobníkov vyslaných miestnym zborom na misijnú prácu vhodnejšie používať označenie „misionár“ alebo „apoštol zboru“. Vyhneme sa tak možnému nedorozumeniu spočívajúcemu v zámene či zmiešaní súčasnej misijnej práce s apoštolskou službou apoštolov Pána Ježiša Krista, ktorá sa skončila ich smrťou niekedy v 1. st. po Kristovi. Čiže sa tak vyhneme možnému nedorozumeniu, že by apoštolská služba apoštolov Pána Ježiša pokračovala v plnom zmysle a význame tohto slova aj v dnešnej dobe.

Význam kladenia rúk pri vyslaní Pavla a Barnabáša môžeme vidieť v tom, že ide o verejné vyhlásenie a uznanie, že si oboch na túto zvláštnu službu vybral a povolal Boh. Ako môžeme rozumieť z kontextu Písem, Boh v prípade povolania jednotlivcov na vykonanie nejakej zvláštnej úlohy či služby vždy najprv prostredníctvom svojho Ducha oznámi či inak dá poznať príslušnému služobníkovi svoju vôľu a zámer s ním, resp. povolanie do služby a potom prostredníctvom iných mu túto službu či povolanie potvrdí. Tak môžeme rozumieť aj výrazu: „Nože mi oddeľte Barnabáša a Saula ku dielu, *ku ktorému som ich povolal*.“ Výraz *som ich povolal* je v minulom čase (v perfekte) a poukazuje na to, že Svätý Duch k Barnabášovi a Saulovi už predtým hovoril a oznámil im ich úlohu, ktorú Boh pre nich určil a ktorú mali vykonať.

To, že v antiochijskom zbore na Pavla a Barnabáša kládli ruky, znamená aj to, že požadovali, resp. vyprosovali pre nich múdrosť, milosť a moc potrebné na naplnenie tejto úlohy. Táto udalosť v Antiochii je paralelou s udalosťou kladenia rúk Mojžišom na Jozuu.

Výsledok tejto prvej misijnej cesty Pavla a Barnabáša, na ktorú boli vyslaní pod vedením Svätého Ducha s modlitbou, pôstom a kladením rúk, je zapísaný v Skutkoch 14:26-27 „*a odtiaľ sa odplavili do Antiochie, odkiaľ boli oddaní milosti Božej k dielu, ktoré vykonali. A keď prišli a zhromaždili zbor, zvestovali, čo všetko učinil s nimi Boh a že otvoril pohanom dvere viery*.“

V 27. verši je spätne vysvetlený účel kladenia rúk na Pavla a Barnabáša. Tu je poukázané na to, že týmto aktom boli obaja *oddaní milosti Božej k dielu, ktoré vykonali*. Kladením rúk je teda možné oddať (vložiť, zahrnúť) služobníkov do Božej milosti.

Obaja vykonali dielo, ktoré im uložil Boh – čo znamená, že naplnili všetko, čo mali urobiť. Božie povolanie je súčasne aj Božím zmocnením a uschopnením. Boh toho, koho povoláva vykonať konkrétnu úlohu alebo službu, aj vystrojí všetkými potrebnými prostriedkami na úspešné splnenie úlohy či služby.

Ich misia medzi pohanmi bola úspešná. Boh ich v službe všade predchádzal na ich cestách, otváral dvere viery a pripravil srdcia pohanov na zvesť evanjelia. Na počiatku ich úspešnej misijnej cesty v zbore v Antiochii boli modlitby, pôst a vyslanie kladením rúk.

b) *Ustanovenie služobníkov v miestnom zbore*

Príkladom tohto je text Skutky 6:1-6. Tu je popísané ustanovenie siedmich učeníkov do úradu správcov zboru v Jeruzaleme. Tento úrad sa všeobecne označuje titulom *diakon*. Vybraných siedmich mužov postavili pred apoštolov a pomodliac sa kládli na nich ruky. Ustanovenie týchto mužov za diakonov bolo zavŕšené tým, že predstavení zboru položili na nich ruky.

Toto kladenie rúk na vybraných učeníkov malo ten istý účel ako v predchádzajúcich uvedených prípadoch. Bolo to súčasne prijatie a vyhlásenie zborom vybraných učeníkov za diakonov, teda ich vyhlásenie a potvrdenie ako autorít. Kladením rúk s modlitbou ich verejne odovzdali Bohu do jeho milosti na plnenie úlohy, pre ktorú boli vybraní a zároveň preniesli na nich časť svojej múdrosti a požehnania, ktoré potrebovali na výkon úradu, ktorý mali vykonávať. Podobne sú kladením rúk do úradu ustanovovaní aj starší miestneho zboru.

Ruky rýchlo neklaď

Písmo v rámci učenia o kladení rúk pripája aj jedno varovanie. Toto je zapísané vo verši: „*Rúk na nikoho rýchle nevzkladaj ani sa nezúčastňuj cudzích hriechov. Seba ostríhaj čistého.*“ (1. Timoteovi 5:22). Písmo varuje pred neuváženým, ľahkomyseľným a nezodpovedným kladením rúk na iného človeka.

Z druhej strany toto varovanie neznamená, že by Cirkev mala kvôli opatrnosti úplne opustiť prax kladenia rúk. K tomuto nás Písmo nevedie. Naopak, na kladenie rúk s duchovným významom uvádza dostatok príkladov a dôvodov. Vedie nás len k opatrnosti a uvážlivému konaniu.

Zdroje a poznámky

[A] Pri príprave článku boli použité nasledovné teologické alebo slovníkové zdroje:

a) J. D. Douglas a kol., *Nový biblický slovník,* Návrat domů, Praha 1996, str. 1114

b) Adolf Novotný, *Biblický slovník R-Z,* Praha 1992, str. 1259

[B] Podľa slovníkovej literatúry slovo *apoštol* doslova znamená *posol* alebo *horlivý hlásateľ dajakej myšlienky, idey, náuky*. Pozri: Samo Šalling a kol. *Veľký slovník cudzích slov*, vyd. SAMO Bratislava-Prešov 2003, ISBN 80-89123-02-3

Slovo *misionár* má v podstate aj podľa slovníkovej literatúry ten istý význam ako *apoštol*.